

Plan mot kränkande behandling för Långareds förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2021-11-01

Diarienummer: 2021.365 BUN

Gäller för: Långareds förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 21/22

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På vår förskola ska inget barn eller vuxen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Alla ska få känna trygghet och delaktighet i verksamhetens olika delar.

Varje vuxen på förskolan är skyldig att:

- Arbeta med främjande och aktiva åtgärder
- Sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar/trakasserier
- Göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Se konflikterna som viktiga lärprocesser i barns utveckling.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Vi arbetar kontinuerligt med en trygg inskolning och anknytning till varje barn som börjar i vår verksamhet. Vi arbetar med att vi i vårt förhållningssätt ser varje barn och deras behov och anpassar verksamheten därefter. Vi bemöter konflikter som möjligheter till lärande. En konflikt är inte per automatik en kränkande behandling utan en möjlighet till att se olikheter och respektera andras åsikter.

Vi strävar efter att känna en helhet på förskolan, där alla barn är allas. Vi i personalen uppmuntrar varandra till att vara goda förebilder. Vilket skapar förutsättningar till trygga relationer på förskolan.

Mångfald, språkligt och kulturellt, strävar vi efter genom att lyfta olika kulturer, åsikter och språk i verksamhetens olika aktiviteter.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Barnen involveras efter ålder och förmåga, bland annat genom barnintervjuer samt i den dagliga pedagogiska planeringen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Genom inskolningssamtal och utvecklingssamtal gör vi vårdnadshavarna delaktiga i vår plan mot diskriminering och kränkande behandling. De blir även delaktiga på Unikums lärlogg där vi synliggör den pedagogiska verksamheten. Planen finns även tillgänglig på kommunens hemsida.

Personalens delaktighet

Arbetar fram plan mot diskriminering och kränkande behandling samt kartläggning i barngrupp. I samverkan med rektor och specialpedagog utformas mål och åtgärder.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Alla ska känna sig trygga vid olika former av övergångar på förskolan.
Aktiva åtgärder	Vi organiserar för mindre sammanhang vid utgång och ingång från gården, samt vid övergångar inne på hemvisten. Detta tar sig exempelvis uttryck i få barn i hallen samtidigt.
Resultat	Vi ser att det uppstår färre konflikter i hallen och vid andra övergångar.
Analys	Genom att medvetet arbeta med övergångar, bli genom färre barn i hallen, förbereda inna utgång etc har tryggheten ökat.

Mål från föregående läsår (19/20)	Alla på förskolan ska känna trygghet tillhörighet och glädje
Aktiva åtgärder	Viktigt att vara en god förebild och att vara lyhörd och närvarande med barnen (härvarande)
Resultat	Fler tryggare barn, trots pandemin så ser vi att de flesta mår bra och känner sig trygga och delaktiga
Analys	Organisatoriska förändringar i arbetslagen har bidragit till ökad trygghet för barn. Fler barn är trygga med fler pedagoger.

Mål från föregående läsår	
Aktiva åtgärder	
Resultat	
Analys	

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Det finns risk för kränkande behandling i samband med lek, vid övergångssituationer, från rutin till aktivitet och tvärtom samt i vuxenstyrda aktiviteter.

Att man inte kan se och höra vad barnen säger och gör.

Om det är få pedagoger i förhållande till antal barn så är risken större att vi inte är närvarande på samma sätt och kränkande behandlingar kan uppstå lättare.

I stressade situationer kan vårt agerande/bemötande påverkas negativt.

Analys

Det är viktigt att observera kommunikation i lekmönster för att få syn på kränkningar, trakasserier och diskriminering, eftersom det är då vi kan se hur barn pratar med varandra.

Vi behöver själva reflektera över hur vi bemöter barn och andra vuxna. Vi måste tänka på maktbalansen mellan vuxen barn.

Det finns med i barnens utveckling och förståelse kring allas lika värde och utan verktyg för att hantera konflikter kan det bli kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Det kan finnas risk i samband med lek och i lekmaterial som är könsstereotypa. Vidare finns det en risk med stora barn och vuxnas attityder kring kön. Ytterligare en risk kan vara när pedagoger inte är medvetna om genus utifrån diskrimineringsgrunderna.

Det finns en risk i barnlitteratur som är inte är genusgranskad.

Analys

Vi planerar inte medvetet hur vi formar verksamheten för att undvika risker.

I lek styrs barnen oreflekterat av andras erfarenhet och att ett visst material bara kan användas på ett visst sätt (manligt eller kvinnligt). Vi behöver vara nära barnens lek för att få syn på riskerna. Vi vuxna är inte alltid medvetna om hur vi behandlar pojkar och flickor och att vi gör skillnad i bemötandet.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

En risk som finns är att barnet inte blir respekterade för den könsidentitet eller uttryck som barnet har.

Vi pedagoger kan ha förutbestämda normer kring könsöverskridande identiteter och kan lägga in egna värderingar om vad som "är" okej eller inte.

Analys

Risken kan bero på en okunskap kring hur vi ska möta barn med dessa frågor. Vi har inte tillräckligt med kunskap och information.

I lek styrs barnen oreflekterat av andras erfarenhet och samt att ett visst material bara kan användas på ett visst sätt vilket skulle kunna begränsa könsidentitet och könsuttryck.

Vi är alla formade av våra uppväxter och normer för vad man anser vara ok eller inte.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Vi ser att vår homogena barngrupp kan ge bristande förståelse för andra kulturer, som skiljer sig från vår.

Analys

Vi är alla formade av sin egen uppväxt och sina normer för vad man anser vara ok eller inte. Det finns också en brist på kunskap i ämnet kring olika kulturer.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Att man drar slutsatsen att alla med en specifik religion eller trosuppfattning uppträder utan individuell variation, exempel att alla som är muslimer inte äter gris

eller att alla protestanter går i kyrkan varje söndag.

Analys

Alla är formade av sin egen uppväxt och sina normer för vad man anser vara ok eller inte. Det finns också en brist på kunskap i ämnet, som kan skapa oreflekterade fördomar. Vi har en homogen kultur bland barnen som går på förskolan.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

En risk är att lärmiljön inte är tillgänglig för barn med funktionsnedsättning och att vi inte normaliserar olikheter.

Analys

Alla är formade av sina egna erfarenheter kring vad som går och inte går. Det är viktigt att ha med sig olika individers förutsättningar när olika aktiviteter planeras, samt att inte på förhand begränsa någons deltagande genom en otillgänglig lärmiljö. Vi behöver medvetet arbeta för att normalisera olikheter.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

En risk som kan finnas är negativt bemötande vid avvikelser från traditionella könsnormer. Ytterligare en risk kan finnas i en begränsad representation i förskolans barnlitteraturen.

Analys

Att man har bristande kunskap/förståelse kring olika människors sexuella läggning och att vi inte är kritiska till traditionella könsnormer. Vi reflekterar inte över barnlitteratur och det heteronormativa i texterna på regelbunden basis.

Ålder

Kartläggning av risker

En risk är att vi inte ser barnens kompetens när vi fokuserar på ålder. Ytterligare en risk kan vara att barn väljer bort andra barn i leken utifrån dess ålder; eventuellt kan det uppfattas som negativt att leka med någon som är yngre.

Analys

Detta kan bero på omedvetenhet och bristande kunskap kring barns utveckling i förhållande till ålder. Det kan även bero på personalbrist som gör att man inte uppmärksammar och förstår dessa risker.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Barn och personal ska känna sig trygga i rutinerna på förskolan.
Aktiva åtgärder	Tydliga rutiner, introduktionstillfälle för ny personal och elever.
När? Ansvarig	Alla, rektor
Uppföljning (Unikum?)	
Mål 2 (20/21)	<i>Alla ska känna sig trygga vid olika former av övergångar på förskolan.</i>
Aktiva åtgärder	Vi organiserar för mindre sammanhang vid utgång och ingång från gården, samt vid övergångar inne på hemvisten. Detta tar sig exempelvis uttryck i få barn i hallen samtidigt.
När? Ansvarig	Hela dagen, alla pedagoger
Uppföljning	I delanalyserna sex gånger per år.
Mål 3	Ett ökat gemensamt ansvar för utemiljön för att förhindra kränkningar.
Aktiva åtgärder	Hösten 2021 och våren 2022. Båda arbetslagen.
När? Ansvarig	I delanalyserna sex gånger per år.
Uppföljning	

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor Tina Björk 0322-616171

Bitr. rektor Patrik Pedersén 0322-617220

Avdelningar

Vintergatan 073-4269512

Galaxen 072-1611705

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)